

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 233. Quinam casus sint ab Episcopo reservati in Coloniensi & aliis
vicinis Diœcesibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

§. 10. Manet reservatio casuum, quamvis 1634.
 moriatur Episcopus, qui reservavit, si succes-
 sor non revocet, est enim per modum statuti
 perpetui, *Chapeav. c. 5. in fine.* Tum autem cen-
 setur casus definere esse reservatus, si Episcopus
 edat novum catalogum casuum reservatorum,
 & aliquem omittat: & tum definit reservatio
 casus antea commissi, non tamen excommuni-
 catio, quæ absolute indiget: unde à contra-
 rio, si Episcopus ponat novum casum reserva-
 tum, qui hunc antea commisit, non potest sine
 Episcopi licentia absolvi, nisi aliud colligatur
 ex verbis, quia jam sublata est jurisdictio res-
 pectu illius: attamen excommunicatio non liga-
 bit, si annexa sit, quia hæc non imponitur nisi
 peccatis committendis, *Bordon. Aversa supra.*

§. 11. Si Episcopus sic statueret, *volo, ut qui hoc 1635.*
commiserit, non possit à me absolvi, sed peccatum &
 censura sit reservata Papæ, illud peccatum non
ideo esset reservatum Papæ, sed Episcopus pos-
set ab eo absolvere, Rayn. in Heter. Tom. 16. f.
1. pu. 9. n. 34. Talis tamen casus videtur fore E-
 piscopo ipsi reservatus, quia à reliquis efficaci-
 ter sustulisset jurisdictionem.

Q. 233. *Quinam casus sint ab Episcopo reserva- 1636.*
ti in Coloniensi & aliis vicinis diœcesibus. R. In
Coloniensi reservantur sequentes, uti habetur in
Synodo anni 1662. pag. 71. Apostasia. Homi-
cidium voluntarium. Incendium ecclesiæ. So-
domia. Raptus virginum. Incestus cum con-
sanguineis aut affinibus in primo aut secundo
gradu, aut cum sanctimonialibus. Adulterium
manifestum. Injunctio manuum violenta in Pa-
rentes cum læsione. Blasphemia magna serió-
que prolata. Veneficium. Sortilegium. Liga-

tura & omne maleficium, quo impeditur actus matrimonialis in conjugibus. Perjurium manifestum. Et quamvis per *adulterium manifestum*, & *perjurium manifestum*, insinuetur reliqua reservari, quamvis sint occulta, tamen *Vintus De Sacram. t. 7. c. 11. q. 11.* testatur casus occultos hic non reservari.

1637.

In Moguntina.

In Agenda anno 1696. impressa reservantur tantum tres sequentes, etiam si sint occulti: 1. Homicidium voluntarium. 2. Stuprum vitium. 3. Crimen incendiariorum.

1638.

In Trevirensi.

1. Enormis blasphemia in Deum vel Sanctos in loco publico. 2. Abusus Hostiæ, facti Chrismatismis, Olei sacri vel cujusvis rei sacrati ad sortilegium, divinationem, incantationem aliosve magicos usus. 3. Perjurium Clerici a tactis Evangelii in iudicio. 4. Crimen incendiarii, excisio notabilis segetis, arborum frugiferarum, vitium & vinearum, ex odio tertii aut communitatis. 5. Crimen falsariorum tam monetæ quàm litterarum seu instrumentorum publicorum. 6. Sodomia, bestialitas, congressus cum dæmone carnalis. 7. Commixtio Sacerdotis cum filia spirituali. 8. Homicidium voluntarium quantumvis occultum: & adhortatio, ex qua commissum est homicidium. 9. Depulsio foetus sive animati sive inanimati. 10. Percussio Parentum enormis. 11. Matrimonium à sciente, conjugem suam aut alterius contrahentis adhuc vivere, initum.

Notandum est autem, quòd etsi quis generalem à reservatis his absolvendi facultatem accipiat, tamen ordinariè excipiantur septimus,

ut

uti & gravis percussio Clerici, quæ etiam reservata est, quapropter à duobus his casibus absolvere non potest nisi cum facultate speciali.

In Paderbornensi.

1639.

Agenda impressa Neuhufii 1687. Titulo, *Ordo ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ*, sic habet. *Casus in hac diœcesi Episcopo reservati sunt sequentes.* 1. Crimen incendiarii. 2. Sacrilega Calicum & Monstrantiarum ex ecclesia surreptio. 3. Homicidium & infanticidium tam prolis natæ quàm foetus animati. 4. Incestus in primo gradu & congressus cum Moniali. 5. Sodomia & cum brutis congressio. 6. Defloratio violenta virginum & earundem raptus. 7. Omne explicitum cum dæmone pactum & grave per veneficium illatum damnum.

Praxis hoc tempore, quo scribo anno 1711., habet, ut dicti casus etiam occulti censeantur reservati.

In Monasteriensi.

1640.

A multis consequenter Episcopis antehac reservata est sola percussio Clerici. Quidnam præterea reservetur, docebit nova Agenda Pastoralis.

In Osnabrugensi.

1641.

Acta Synodalia Ecclesiæ Osnabrugensis pag. 242. ex Synodo ultima Mindæ celebrata in Octobri 1632. hoc modo eos referunt Decreto 13. De Sacramento Pœnitentiæ. *Casus Clericorum Nobis reservati:* Fornicatio cum filia spiritali sive confessionis. Concubinatus publicus. Confessionis revelatio. Furtiva susceptio sacerorum Ordinum sine debita licentia & dimissorialibus ab alieno Episcopo; aut cum notatus censuris quispiam Ordinem suscipit, aut sine Ordini-

Ordinibus celebrat ministratve. *Casus laicorum reservati Nobis*: Matrimonium contractum cum alia, conjuge adhuc vivente, scienter aut clandestinè, non servatâ formâ Concilii Tridentini. Machinatio in mortem conjugis, morte secutâ. *Casus Clericorum & laicorum communes reservati Nobis*: Homicidium voluntarium, factum præcepto, consilio, vel consensu deliberato commissum. Sacrilegium in re vel in persona. Incestus cum consanguineis vel affinibus in gradu à Concilio Tridentino definito. Adulterium. Raptus. Procuratio abortûs vel sterilitatis. Incendium ecclesiarum, domorum aut segetum, malitiosè factum. Pollutio ecclesiæ, cœmiterii, sanguinis vel seminis effusione. Violatio libertatis vel immunitatis ecclesiasticæ. Item veneficium, sortilegium, divinatio, incantatio cum pacto dæmonis expresso vel implicito; & abusus Sacramentorum & sacrarum rerum ad superstitiones & artes magicas. Ab his casibus si quis Confessarius cujusvis Ordinis sine facultate, scripto à Nobis datâ, aliquem absolvere attentârit, excommunicationis poenam ipso facto subeat.

Tempore, quo scribo, anno 1711., praxis habet in diœcesi Osnabrugensi, ut casus occulti non censeantur reservati.

1642.

In Hildesensi.

In Synodo diœcesana 12. & 13. Aprilis 1652. *Casus reservati*: Veneficia, incantationes, sortilegia. Homicidium voluntarium. Percussio priorum Parentum deliberata. Stuprum cum violentia. Raptus. Incestus cum consanguineis aut sanctimonialibus. Bestialitas. Sodomia. Procuratio abortûs animato foetu, etiam effectu

effectu non secuto. Perjurium in iudicio factum. Blasphemia enormis. Crimen incendiariorum. Reiteratio Baptismi, Confirmationis & Ordinis tam activa quàm passiva. Violatio immunitatis aut libertatis Ecclesiasticæ. Violatio sigilli confessionis. Falsificatio litterarum publicarum. Conjugis machinatio in mortem alterius conjugis. Abusus Sacramentorum ad vana & superstitiosa.

In Leodiensi.

1643.

1. Hæresis. 2. Apostasia. 3. Homicidium voluntarium. 4. Insectio manuum in Parentes. 5. Machinatio in mortem conjugis. 6. Veneficium. 7. Maleficium. 8. Incantatio. 9. Procuratio abortus. 10. Proles oppressio. 11. Stuprum five violenta defloratio virginis. 12. Raptus. 13. Matrimonium contractum post votum castitatis aut in gradu prohibito scienter, vel priore uxore adhuc vivente. 14. Incestus cum consanguineis aut cum virgine sacra seu Moniali professa. 15. Concubitus contra naturam, putà Sodomia & ejus generis graviora crimina. 16. Falsitas circa monetam. 17. Falsitas circa litteras alicujus Prælati inferioris Papæ. 18. Solenne perjurium. 19. Publica enormis blasphemia in Deum aut Sanctos. 20. Insignis contumelia illata sacrosanctæ Eucharistiæ aut sacris Sanctorum Reliquiis. 21. Abusus sacrosanctæ Eucharistiæ & sacrarum Reliquiarum vel etiam sacre Scripturæ ad exercitium artium magicarum. Hi casus reservantur, etiam quando sunt occulti.

Anno 1697. 12. Martii prodiit impressum Leodii, sub titulo: *Instructiones summarie pro Confessariis &c.* ubi notantur isti casus, & in fine addi-

addi-

additur: *Noverint autem nemini quantumvis potestate habenti absolvendi à casibus Nobis reservatis, veniam esse concessam, ut absolvere possit ab hæresi, apostasia & homicidio voluntario: item à casu complicitis in materia venerea, id est, à peccato mortali externo in materia venerea cum penitente perpetrato.*

1644.

In Ruræmundana.

1. Hæresis interna signo externo manifestata. 2. Apostasia à fide, à Religione & ab Ordine reipsa exterius perpetrata. 3. Publica & enormis blasphemia aut contumelia in Deum vel Sanctos. 4. Simonia realis. 5. Maleficia, per quæ maleficus pacto expresso vel implicito cum dæmone, immediatè vel mediatè scienter inito, alicui in anima, corpore, fama, honore, rebus & aliis quibuscumque reipsa nocet. 6. Homicidium voluntarium reipsa factum; & si sit Clerici, Sedi Apostolicæ est reservatum. 7. Injunctio violenta manûs in Patrem, Matrem, horum majores, vitricum & novercam. 8. Incestus in primo consanguinitatis vel affinitatis gradu reipsa commissus: item qui cum mulieribus religiosis professis fit. 9. Sodomia cum eodem sexu, bestialitas & alia ejusmodi nefanda aut graviora contra naturam scelera reipsa consummata. 10. Incendium ecclesiæ, domorum, frugum aut aliorum ex proposito factum. 11. Peccata mandantium, consulentium, auxilium & favorem præstantium in hæresi, homicidio, incendio, maleficiis supradiçtis. 12. Crimen falsarii, si scripturæ sint publicæ, ut Regis, Principis, Magistratûs, Judicis de publico tractantes. 13. Violatio ecclesiasticæ libertatis & immunitatis.

Advertendum est, quòd in hac diœcesi Ruræmundana nullus Confessarius, extra mortis pericu-

riculum, licet aliàs habeat potestatem absol-
vendi à reservatis, absolvere possit à peccato
quolibet mortali externo contra castitatem,
complicem in eodem secum peccato, nec ad
hoc sit approbatus; nec absolvere possit ab hæ-
resi; neque à casu lascivorum conventiculo-
rum juventutis utriusque sexûs, sine expressa ad
hoc ab Ordinario obtenta licentia.

Q. 234. *An Regulares subjaceant casibus ab 1645.*
Episcopo reservatis. R. Regulares non exempti
subjacent; exempti non subjacent, quia quoad
hoc non subsunt jurisdictioni Episcopi. Si ta-
men Regulares exempti, v. g. Moniales habeant
Confessarium non exemptum. huic sublata
erit jurisdicção & potestas absolvendi à tali ca-
su, adeoque casus commissus à Moniali exem-
pta censebitur reservatus respectu talis Con-
fessarii; nisi tales exemptæ haberent privile-
gium, ut per quemcumque approbatum pos-
sint ab omnibus casibus absolvi, *Sylvius p. 1. v.*
Casus reservatus casu 2. Novitiorum peccata eti-
am manent reservata respectu Confessarii ab
Episcopo approbandi, *Aversa q. 17. f. 1.*

Q. 235. *Quænam notanda sint circa ejusmodi 1646.*
casus ab Episcopis servatos. R. seqq. §. 1. Per apo-
stasiam intelligitur defectio à vera fide ad hære-
sin. Per *relapsum in hæresin* intelligitur relapsus
post hæresin publicè ejuratam, *Azor. T. 1. l. 8.*
c. 14. Per *homicidium* videtur etiam intelli-
gè actio occisiva, v. g. vulnus lethale vel porre-
ctum venenum, propter quod sequitur mors.
Per *sodomiam* *Tambur. in decal. l. 7. c. 7. §. 6.* in-
telligit illam solam, quam committit agens se-
minando in vase præpostero masculi, cum
enim reservatio sit materia odiosa, secundùm
di-